

SEVERSKÝ TRILER

Henning
Mankell

**Kým
přijde,
mráz**

MARENČIN PT

**HENNING
MANKELL**

Kým príde mráz

MARENČIN PT

Copyright © Henning Mankell, 2002
Published by agreement with Palco Media AB, Malmö,
and Copenhagen Literary Agency ApS, Copenhagen
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2018
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk
Translation © Adrián Takáč, 2018
Cover © Marenčin Media, 2018
Design © Marta Blehová, 2018
740. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0290-5 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0291-2 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0292-9 (ePub)

Jonestown, november 1978

Myšlienky ho pálili ako dážd' dočervena rozpálených klinec. Bolest' bola takmer neznesiteľná. Aby sa upokojil, zúfalo sa snažil vyčistiť si myseľ. Čo ho najviac sužovalo? Odpoveď nemusel dlho hľadať. Poznal ju. Bol to strach. Strach, že Jim naňho vypustí svoje psy ako na štvanú zver, ktorou v skutočnosti naozaj bol. Jimových psov sa bál zo všetkého najviac. Počas celej tej dlhej noci z 18. na 19. novembra, keď už dlhšie nevládal bežať a ukryl sa vo zvyškoch spadnutého stromu, sa mu zdalo, že počuje blížiac sa psy.

Jim nikdy nikomu nedovolí utiecť, pomyslel si. Človek, ktorého som sa kedysi dávno rozhodol nasledovať, pretože vyzeral byť plný nekonečnej Božej lásky, sa teraz ukázal byť niekým úplne iným. Nenápadne nad ním zvířazila temnota a stal sa Diablom, o ktorom stále kázal a pred ktorým nás varoval. To Diabol nám v pokore i utrpení bráni spojiť sa s Bohom. To, čo zo začiatku bola láska, sa teraz zmenilo na nenávisť. Mal som to pochopiť skôr. Sám Jim to predsa dal niekoľkokrát najavo. Povedal nám pravdu, nie však naraz, odhaľoval ju postupne, po malých kúskoch. Ale ani ja, ani nikto iný nechcel počuť, čo nám skutočne hovorí. Nikto nechcel čítať medzi riadkami. Je to moja chyba, pretože som sa rozhodol nechápať. Jimove kázne a posolstvá neboli iba o nevyhnutnej duchovnej príprave každého človeka predtým, než nadíde súdny deň. Hovoril nám predsa, že v každom okamihu musíme byť pripravení zomrieť.

Prerušil prúd myšlienok a v tme nastražil uši. Naozaj počuje vzdialený štekot psov? Nie, zatiaľ je štekot iba výplodom jeho ustráchanej fantázie. Vo svojej zmätenej mysli sa vrátil späť k udalostiam

z Jonestownu. Musel pochopiť, čo sa stalo. Jim bol ich vodca, ich pastier, ich ochranca. Nasledovali ho počas úteku z Kalifornie, keď už dlhšie nedokázali odolávať tlaku úradov a médií. V Guyane si mali splniť sen o slobodnom živote s Bohom, prírodou, spojením vzájomnou láskou. Na začiatku bolo všetko tak, ako im sľuboval Jim. Verili, že našli svoj raj. Niečo sa však zmenilo. Čo ak si v Guyane nakoniec nespĺnia svoj sen? Čo ak tu budú mať rovnaké problémy ako v Kalifornii? Možno sa nebudú musieť vzdať iba tejto krajiny, ale aj svojich životov, aby spoločne s Bohom vytvorili to, čo si sľúbili. „Videl som to,“ povedal raz Jim. „Videl som viac než predtým. Súdny deň je blízko. Aby nás ten ničivý vír nevtiahol dnu, musíme umrieť. Iba smrť nám totiž umožní prežiť tú skazu.“

Mali spáchať samovraždu. Keď sa Jim prvýkrát postavil do kazateľnice a rozprával im o tom, neznelo to vôbec hrozivo. Najprv rodičia podajú deťom rozriedený kyanid zo zásob, ktoré mal Jim uschované vo veľkých plastových nádobách vo svojom dome.

Potom si sami vezmú jed a tým, ktorí v poslednej chvíli na okamih zaváhajú a stratia vieru, pomôže Jim a jeho najbližší stúpenci. Ak im jed dôjde, pomôžu si zbraňami.

Jim sa postará o to, aby všetci umreli – a nakoniec si sám priloží pištoľ ku hlave.

Ležal pod stromom v tropickom teple a sťažka dýchal. Celý čas sa snažil začuť Jimove psy. Tie veľké obludy s krvavými očami, ktorých sa všetci báli. Jim vravieval, že tí, ktorí sa rozhodli žiť na jeho farnosti a utiekli spolu s ním z Kalifornie do divokej Guyany, musia kráčať po ceste určenej Bohom. Po ceste, ktorá bola správna podľa reverenda Jima Warrena Jonesa.

Všetko to znelo tak dobre, pomyslel si. Nikto okrem Jima nedokázal vysloviť slová ako *smrť*, *samovražda*, *kyanid* a *zbrane* tak, aby nezneli strašidelne, ale pôsobili upokojujúco.

Pri tej predstave ho striaslo. Jim musel vidieť všetkých mŕtvych. Určite vie, že som utiekol, a pošle na mňa psy. Ťažoba týchto myš-

lienok naňho naplno doľahla. *Všetci tí mŕtvi*. Začali mu tiecť slzy. Až teraz si naplno uvedomil, čo sa stalo. Všetcí umreli, aj Maria s dievčatom. Všetcí. Nemohol tomu uveriť. S Mariou si o tom po nociach šepkali. Z Jima sa stával blázon. Nebol to ten charizmatický muž, ktorý ich raz k sebe prilákal a sľúbil im objavenie zmyslu života a vykúpenie, ak sa pripoja k Chrámu ľudu, Jimovmu dielu. Vybavil si Jimove slová o tom, ako je jediným šťastím v živote človeka viera v Boha, Krista a vo všetko, čo nás čaká po tomto pozemskom živote, ktorý o chvíľu, našťastie, skončí. Maria to povedala jasne: „Jimove oči začínajú blúdiť. Už sa na nás viac nedíva. Akoby sa pozeral priamo cez nás a jeho oči sú chladné, neprajúce nič dobré.“

Po nociach si šepkávali, že by možno mali odísť. Ráno si však stále hovorievali, že predsa nemôžu opustiť život, ktorý si zvolili. Veď Jim bude čoskoro taký ako predtým. Prežíva krízu, ale jeho slabosť ho čoskoro opustí. Jim bol zo všetkých najsilnejší. Bez neho by nemohli žiť v tomto raji. Rukou sa zahnal na chrobáka, ktorý mu sadol na spotenú tvár. Džungľa bola teplá, vlhká. Hmyz sa začal rojiť zo všetkých strán. Nohou nevedomky stúpil na konár na zemi. Zľakol sa a vyskočil, pretože si myslel, že to je had. V Guyane je množstvo jedovatých hadov. Za posledné tri mesiace hady uhryzli dvoch členov ich kolónie. Ich nohy neuveriteľne napuchli, sčerneli a nakoniec na rôznych miestach popraskali. Rany neznesiteľne páchli. Jedna z obetí, žena z Arkansasu, umrela. Pochovali ju na svojom skromnom cintoríne a Jim mal potom veľkú kázeň o časoch, keď so svojou cirkvou Chrám ľudu prišiel do San Francisca a rýchlo sa preslávil ako výnimočný kňaz.

V mysli sa mu vynoril obraz jasnejší ako všetko ostatné v jeho živote. Spomienka na časy, keď opustil rodinu a alkohol, drogy a zlé svedomie z neho urobili trosku. Nemal chuť ďalej žiť. Rozhodol sa zomrieť, hodiť sa pod nákladné auto alebo vlak a urobiť za všetkým

bodku. Nikomu by nechýbal, zo všetkých najmenej sebe samému. Práve počas jednej z posledných potuliek mestom, keď sa snažil rozlúčiť sa s ľuďmi, ktorých aj tak nezaujímal, či žije alebo nie, náhodou prechádzal okolo sídla Chrámu ľudu. „Bola to Božia prezieravosť,“ vysvetľoval mu neskôr Jim, „to Boh ťa uvidel a rozhodol, že si jedným z vyvolených, ktorí sú požehnaní prežiť svoj život cez neho.“ Doteraz netušil, čo ho vtedy priviedlo vstúpiť do toho domu, ktorý vlastne vôbec nepripomínal kostol alebo chrám. Nevedel to ani teraz, keď bolo všetkému koniec a on ležal pod stromom a čakal, že ho Jimove psy nájdu a roztrhajú na kusy.

Pomyslel si, že by sa mal opäť dať na útek. Nedokázal však opustiť svoj úkryt. Nedokázal opustiť Mariu s dievčatom. Už raz v živote jedno dieťa opustil. Nemohlo sa to zopakovať. K čomu to dnes vlastne došlo? Ráno všetci vstali skoro ako zvyčajne. Zišli sa pri kazateľnici pred Jimovým domom a čakali. Dvere však ostali zatvorené, čo v poslednom čase bývalo zvykom. Každý sa pomodlil sám za seba, všetkých deväťstodvadsať dospelých a tristo dvadsať detí z kolónie. Potom sa ujali svojich pracovných povinností. Prežili iba vďaka tomu, že sa v ten deň spolu s ďalšími dvoma osadníkmi vybral hľadať dve stratené kravy. Keď sa vtedy lúčil s Mariou a dievčatom, ani len nepomyslel na to, že by im mohlo hroziť nejaké nebezpečenstvo. Až keď prišli na druhú stranu rokliny, ktorá predstavovala vonkajšiu hranicu medzi ich osadou a okolitým dažďovým pralesom, pochopili, že sa niečo deje. Zarazili sa, keď z osady začuli strelbu, dokonca sa im zdalo, že medzi ohlušujúcim vreskotom všadeprítomných vtákov počujú aj ľudský krik. Vymenili si nechápavé pohľady a rozbehli sa späť dolu roklinou. Po chvíli sa od nich oddelil a nevedel, či pokračovali ďalej smerom k osade, alebo sa rozhodli vziať nohy na plecia a zachrániť si krky. Keď vyšiel z tieňa veľkého stromu a vyliezol na živý plot oddeľujúci ovocnú záhradu od zvyšku osady, všade bolo ticho. Až príliš ticho. Nikto nezbiehal ovocie. Vlastne tu nebol vôbec nikto. Rozbehol sa smerom

k domu a už chápal, že sa stalo niečo hrozné. Dvere na dome sa otvorili. Von vyšiel Jim. Nevyžarovala z neho láska, v očiach sa mu zračila nenávisť, ako to v poslednom čase bývalo.

Cítil, že mu tuhnú nohy, a opatrne sa pretočil. Celý čas nastrážoval uši, či nezačuje Jimove psy. Počul však iba cvrlikanie cvrčkov a vrešťanie nočných vtákov poletujúcich nad jeho hlavou. Opäť sa v myšlienkach vrátil k nedávnym udalostiam. Keď bežal cez ovocný sad, spomenul si na to, čo bolo podľa Jima jedinou možnosťou človeka, ako dosiahnuť Božie milosrdenstvo. Človek vraj musí vložiť svoj život do rúk Božích. Urobil tak a okrem svojho života do nich vložil aj modlitbu: *Bože, ochráň Mariu a dievčatko, nech už sa stalo čokoľvek*. Boh ho však nevyslyšal. Spomínal si, že keď na okraji rokliny začuli strelbu, na krátky okamih dúfal, že po sebe strieľajú Jim a Boh.

Keď pribehol na zaprášenú ulicu v Jonestowne, chvíľu to naozaj vyzeralo ako výsledok prestrelky medzi Bohom a pastorom Jimom Warrenom Jonesom. Potom si však uvedomil, že Boha nevidí. Bol tam iba Jim, jeho psiská zavreté v búdach zúrivo štekali a všade navôkol na zemi ležali ľudia, už na prvý pohľad bez známkov života. Vyzeralo to, akoby ich k zemi zrazila obrovská nebeská päšť. Jim Jones a jeho najbližší stúpenci, šestica bratov, ktorá ho všade nasledovala a plnila úlohu jeho osobnej stráže, sa prechádzali medzi telami a strieľali do detí, ktoré sa zúfalo snažili odplaziť od svojich umierajúcich rodičov. Začal pobežovať okolo hĺby tiel a hľadať Mariu a dievčatko, ale bezvýsledne. Až keď zavolať meno svojej milovanej, Jim si ho všimol a začal naňho kričať. Otočil sa a videl, ako naňho pastor namieril pištoľ. Delilo ich asi dvadsať metrov a medzi nimi na zaprášenej hnedej zemi ležali mŕtvi, jeho priatelia, kŕčovito vykrútení s bolestivými grimasami na tvárach. Jim zdvihol ruku s pištoľou, zovrel ju v oboch dlaniach a vystrelil. Guľka ho minula. Kým Jim stihol druhýkrát vystreliť, on bol už na úteku.

Za sebou počul Jimov rozzúrený krik a niekoľko ďalších výstrelov. Akoby zázrakom ho nič netrafilo, potkýnal sa o mŕtvolu a bez prestávky upaloval, až kým sa nezotmel. Nakoniec našiel toto útočisko pod stromom. Stále nevedel, či je jediný, kto masaker prežil. Kde sú Maria s dievčatom? Prečo prežil iba on? Mohol by jeden jediný človek prežiť súdny deň? Nerozumel tomu. Vedel však, že to nebol iba sen.

Začalo svitať. Na listoch sa postupne tvorila rosa. Vtedy si uvedomil, že Jim naňho nepošle svoje psy. Vstal a ponatáhoval si zmeravené nohy. Potom sa vybral smerom k osade. Bol veľmi unavený, potácal sa a umieral od smädu. Stále bolo všade ticho. Psy musia byť mŕtve, pomyslel si. Jim hovoril, že nikto neprežije. Ani psy. Preliezol cez plot a rozbehol sa. Na zemi pred ním ležali prvé mŕtvolu – tí, čo sa snažili utiecť. Na ich chrbtoch videl strelné rany.

Pristavil sa pri jednej z mŕtvol, mužovi ležiacom doluznačky. Opatrne sa k nemu na traslávých nohách zohol a otočil ho. Jim mu hľadel priamo do očí. Jeho pohľad už neuteká do všetkých strán, pomyslel si. Pastor Jim mi opäť hľadá do očí. Ani nežmurká. Aká hlúposť, zarazil sa. Mŕtvi predsa nežmurkajú. Zrazu dostal chuť udrieť ho, kopnúť Jima priamo do tváre. Neurobil to. Namiesto toho sa postavil, jediný žijúci v mori mŕtvol, a vydal sa hľadať Mariu a dievčatko. Po chvíli ich našiel.

Maria sa snažila ujsť. Po strele do chrbta padla tvárou na zem. V rukách stále držala dievčatko. Klakol si na zem a rozplakal sa. Už mi nič neostalo, pomyslel si. Jim urobil z nášho raja peklo.

Ostal pri Marii, až kým nad miestom nezačal krúžiť vrtuľník. Vtedy sa postavil a odišiel. Spomenul si na niečo, čo raz krátko po ich príchode do Guyany, keď sa ešte všetko zdalo skvelé, povedal Jim: „Pravdu o človeku je možné vycítiť rovnako ľahko, ako ju vidieť alebo počuť. Diabol ukrytý v ľudskom tele smrdí ako síra. Ak cítiš síru, vytiahni kríž.“

Nevedel, čo ho čaká. Báł sa toho, čo má prísť. Zo všetkého najviac však premýšľal, ako zaplní tú obrovskú prázdnotu, ktorú v ňom zanechali Boh a pastor Jim Jones.

Úhoria tma

1

Krátko po deviatej hodine 21. augusta 2001 sa rozfúkal silný vietor. Hladina jazera Marebosjön na južnej strane údolia Rommeleåsen sa rozvlnila. Muž stojaci v tieni pri brehu sa vystretou rukou snažil zistiť, odkiaľ fúka vietor. S potešením si uvedomil, že fúka takmer priamo z juhu. Vybral si teda správne miesto na umiestnenie návnady a prilákanie zvierat, ktoré sa čoskoro chystal obetovať.

Posadil sa na kameň, cez ktorý si predtým prehodil tričko, aby mu nebola zima na zadok. Mesiac bol vo svojej poslednej štvrti. Cez oblačnú prikrývku z oblohy neprenikalo žiadne svetlo. Úhoria tma, zamyslel sa. Tak volal toto počasie môj kamarát z detstva. Úhory počas augustových nocí začínajú migrovať. Práve vtedy sa nechávajú chytiť do nachystaných sietí. Slučka sa uťahuje.

Započúval sa do tmy. Jeho citlivé uši v diaľke zachytili zvuk automobilu. Inak bolo všade ticho. Z vrecka nohavíc vytiahol lampu a posvietil si na okolitý breh a vodu.

Už ich videl prichádzať. V diaľke sa na vodnej hladine mihli dva biele flaky. Vedel, že čoskoro ich bude oveľa viac.

Vypol lampu a v hlave, svojom vernom a poslušnom služobníkovi, začal premýšľať, koľko je hodín. Tri minúty po deviatej, pomyslel si. Potom sa pozrel na zápästie. Hodinky v tme zasvietili. Tri minúty po deviatej. Nemýlil sa. Samozrejme, že sa nemýlil. O pol hodiny bude po všetkom a on už nebude musieť dlhšie čakať. Život ho naučil, že nielen ľudia majú potrebu byť presní. Aj zvieratá to dokážu.

Príprava na dnešný večer mu trvala tri mesiace. Pomaly a meto-
dicky ich naučil zvyknúť si na jeho prítomnosť. Spriatelil sa s nimi.

To bola jeho najsilnejšia stránka. Ku každému sa vedel správať priateľsky.

Nielen k ľuďom, ale aj k zvieratám. Správal sa ako priateľ a nikto nevedel, čo si v skutočnosti myslí. Opäť zapol baterku. Bielych flakov už bolo viac a zväčšovali sa.

Blížili sa k brehu. Jeho čakanie sa už o chvíľu skončí. Zsvietil smerom k brehu. Stáli tam dve plechovky s benzínom a kúsok chleba, ktoré predtým rozsypal po brehu. Vypol baterku a čakal.

Keď nastal čas, konal presne tak pokojne a metodicky, ako si naplánoval.

Na breh prileteli labute. Hádzali sa na kúsok chleba a nevšimli si človeka stojaceho obďaleč. Alebo im neprekážal, pretože si mysleli, že pre ne nepredstavuje žiadne nebezpečenstvo. Už viac nerozsvietil baterku, namiesto toho si nasadil okuliare s nočným videním. Na pláž priletelo šesť labutí, tri páry. Dve labute oddychovali, ostatné si čistili pierka alebo zobákmi hľadali kúsok chleba. Nastal čas.

Postavil sa, chytil do rúk plechovky a začal na labute striekať benzín. Než sa stihli spamätať, zamávať krídlami a vzlietnuť, odhodil jednu nádobu a druhú zapálil. Benzín na krídlach vtákov okamžite vzplanul. Ako okrídlené horiace gule sa snažili odletieť ponad jazero preč, do bezpečia. Snažil sa zafixovať si v mysli obraz toho, čo videl a počul. Kričiacie vtáky. Zbesilý trepot krídel nad hladinou jazera.

Pád do vody. Dymiace krídla. Smrť. Znejú ako pokazené trúbky, napadlo mu. Tak si bude pamätať ich posledný vreskot.

Celé sa to udialo príliš rýchlo. Počas jednej minúty zapálil krdeľ labutí, videl ich letieť preč a padať do vody. Nakoniec bola opäť všade tma a ticho. Bol spokojný. Išlo to dobre. Tento večer sa zatiaľ vyvíjal podľa plánu; toto bol príjemný začiatok.

Nádoby od spreja zahodil do piesku. Do batoha si napchal tričko, na ktorom predtým sedel, a posvietil si okolo seba, aby sa ubezpečil, že tu nič nezabudol. Keď si bol istý, že za sebou nezanechal žiad-

ne stopy, z vrecka bundy vytiahol mobilný telefón. Ten kúpil pred niekoľkými dňami v Kodani. Nemalo by byť možné vystopovať ho. Vytočil číslo a čakal.

Keď mu zdvihli, požiadal o prepojenie na políciu. Telefonát bol krátky. Hneď potom odhodil mobil do jazera, nasadil si batoh na chrbát a zmizol v tme.

Vietor začal fúkať z východu a naberať na sile.

2

Linda Caroline Wallanderová v tento teplý deň na konci augusta premýšľala o tom, či má nejaké spoločné črty s otcom, ktorého doteraz poriadne nepoznala, a to i napriek tomu, že čoskoro bude mať tridsať rokov a mala by teda vedieť, čo je zač. Pýtala sa, niekedy ho doslova bombardovala otázkami s nádejou na odpoveď, ale on len pokrčil ramenami a vyhýbavo odvetil, že on sa zo všetkého najviac podobá na svojho vlastného otca, jej starého otca. Tieto rozhovory o podobenstve sa niekedy menili na ostrejšie výmeny názorov, alebo rovno vyúsťovali do prudkých hádok. Väčšinou však utíchli rovnako rýchlo, ako vznikli. Na podobné veci takmer zakaždým onedlho zabudla a nazdávala sa, že ani jej otec nad nimi úpenlivo nepremýšľa.

Na jednu hádku z tohto leta však nedokázala zabudnúť. Išlo o úplnú maličkosť, ale napriek tomu sa jej v hlave vynorili spomienky z detstva a dospievania, ktoré už úplne potlačila. V ten deň na začiatku júla, keď sa vrátila zo Štokholmu do Ystadu, sa začali hádať práve pre spomienky. Keď bola malá, raz spolu cestovali do Bornholmu.

Jej otec Kurt, jej mama Mona a ona. Mala vtedy asi šesť alebo sedem rokov. Dôvodom ich hlúpej hádky bolo, či v ten deň fúkal vietor, alebo nie. K spomienkam na Bornholm sa dostali počas rozhovoru pri večeri, ktorú si v príjemnom letnom vánku vychutnávali na svojom polorozpadnutom balkóne. Otec tvrdil, že Linda dostala

morskú chorobu a povracala si bundu. Linda si však pamätala iba pokojné modré more s hladinou ako zrkadlo. V Bornholme boli iba raz v živote, takže si tú cestu nemohli pomýliť so žiadnym iným výletom. Jej mama nemala rada plavby loďou a jej otec si spomenul, že ho vtedy prekvapilo jej rozhodnutie ísť do Bornholmu s nimi.

V ten večer sa Linde po búrlivej hádke zaspávalo iba ťažko. O dva mesiace má začať pracovať ako kadetka na policajnej stanici v Ystade. Ukončila policajnú akadémiu v Štokholme a najradšej by už dávno pracovala na polícii. Teraz v lete sa nudila a otec sa jej nemohol veľa venovať, pretože si väčšinu svojej dovolenky vyčerpал už v máji. Myslel si, že si kúpi dom a bude si musieť vziať voľno, aby sa tam presťahoval. Chcel si kúpiť dom v dedinke Svarte, preč od ľudí, blízko pri mori. Pri podpisovaní zmluvy si to však majiteľka domu na poslednú chvíľu rozmyslela. Odrazu si uvedomila, že sa nechce rozlúčiť so svojimi ružičkami a rododendronmi a predať dom nejakému neznámemu človeku, čo vyzerá úplne nezaujato a rozpráva o tom, ako raz možno postaví pri dome búdu psovi, ktorého si raz možno kúpi. Majiteľka odstúpila od predaja, ale maklér otcovi navrhoval, aby sa napriek tomu snažil dom kúpiť, alebo aspoň žiadať odškodné, ale ten sa už s domom, do ktorého sa nikdy nenastáhuje, v myšlienkach rozlúčil.

Zvyšok toho chladného a veterného dovolenkového mesiaca strávil hľadaním nového bývania. Ostatné domy však boli buď prídrahé, alebo nespĺňali jeho predstavy o dome, o akom sníval počas dlhých rokov strávených na ulici Mariagatan v meste Ystad. Byt si teda nechal a začal vážne pochybovať o tom, že sa odtiaľ ešte niekedy dostane. Keď bola Linda v poslednom semestri na policajnej akadémii, v jeden víkend nasadol do auta, odcestoval do Štokholmu a auto naplnil všetkými vecami, ktoré si chcela zobrať domov. V septembri dostane byt, ale dovtedy bude bývať vo svojej starej detskej izbe.

Hneď po jej príchode si začali liezť na nervy. Linda bola netr-

pezlivá a chcela, aby otec zaťahal za nitky a umožnil jej začať pracovať na polícii čo najskôr. Otec sa o tom raz rozprával so svojou šéfkou Lisou Holgerssonovou, ale tá nemohla nič urobiť. Polícii by sa zišli noví kadeti, pretože práce bolo veľa a ľudí málo, lenže peňazí nemali navyš a nemohli by ju ešte zaplatiť. Nemohla preto začať pracovať skôr ako desiateho septembra, aj keď ju potrebovali hneď teraz.

Linda počas leta obnovila dve staré priateľstvá ešte z čias puberty. Jedného dňa počas prechádzky v meste stretla svoju kamarátku Zebu, ktorú prezývali Zebra. Linda ju najprv nespoznala. Bola ostrihaná nakrátko a jej pôvodne čierne vlasy boli teraz červené. Zeba pochádzala z Iránu a na základnej škole spolu chodili do rovnakej triedy.

Keď sa stretli, Zebra tlačila detský kočík. Išli spolu do cukrárne na kávu.

Zebra sa vyučila za čašníčku a neskôr otehotnela s Marcusom, ktorého Linda tiež poznala. Marcus mal rád exotické ovocie a už v devätnástich rokoch založil na východnej strane Ystadu ovocnú škôlku. Ich vzťah stroskotal a syn ostal Zebre. Dlho sa rozprávali, ale chlapec potom začal nariekať a kričať tak intenzívne, až museli vyjsť na ulicu a rozlúčiť sa. Po tomto náhodnom stretnutí však ostali v kontakte a Linda si všimla, že nie je taká neposedná, pretože sa jej opäť podarilo oživiť vzťahy z čias, keď bola malá a Ystad bol pre ňu celý svet.

Keď sa po ulici Mariagatan vracala späť domov zo stretnutia so Zebrou, náhle začalo pršať. Pred dažďom sa ukryla v obchode s oblečením. Kým čakala, že prestane pršať, v telefónnom zozname hľadala číslo Anny Westinovej. Našla ho a znervóznela. Anna s ňou nebola v kontakte takmer desať rokov. Ich blízke priateľstvo sa náhle a škaredo skončilo po tom, čo sa obe zaľúbili do toho istého chlapca. Neskôr, keď city ochladli a zabudlo sa na ne, sa ho snažili obnoviť. Niečo im však do toho vošlo a nakoniec to nechali tak. V posled-

ných rokoch Linda na Annu myslela iba zriedkavo. Zebra v nej však prebudila spomienky a Linda sa dokonca potešila, keď zistila, že Anna ešte stále býva v Ystade, neďaleko výjazdu na Österlen.

Ešte v ten večer jej Linda zavolala a o niekoľko dní sa stretli. Potom sa začali stretávať niekoľkokrát do týždňa, niekedy všetky tri, no najčastejšie iba Anna s Lindou. Anna bývala sama a žila zo študentskej podpory, ktorou si len horko-ťažko dokázala zaplatiť štúdium medicíny.

Linde sa zdalo, že Anna je ešte bojzlivejšia, ako keď spolu vyrastali. Jej otec ich opustil, keď mala Anna päť alebo šesť rokov. Potom sa im už nikdy neozval. Annina mama bývala na vidieku v Löderupe, neďaleko miesta, kde býval aj Lindin starý otec, ktorý svoje dni trávil maľovaním nekonečného množstva obrazov. Anna sa zdanlivo potešila, keď ju Linda kontaktovala a oznámila jej, že sa vrátila do Ystadu. Linda však zistila, že pri svojej bývalej priateľke musí byť opatrná. Cítila z nej akýsi nepokoj, ako keby sa niečoho bála. Linda sa s ňou nemohla priveľmi zblížiť. V spoločnosti Zebry, jej syna a Anny sa Linde podarilo prežiť to nudné dlhé leto, no už sa nemohla dočkať práce na polícii. Tešila sa na tučnú pani Lundbergovú, ktorá sa stará o sklad a vydá jej policajnú uniformu a ostatnú výbavu.

Jej otec v lete pracoval takmer nepretržite, ale nedarilo sa mu vyriešiť sériu ozbrojených bankových a poštových lúpeží v Ystade a jeho okolí. Linda dokonca začula čosi o použití dynamitu v dobre naplánovanej operácii. Keď večer zaspal, Linda si zvykla čítať jeho poznámky a listovať v priečinku o vyšetrovaní, ktorý väčšinou mával so sebou. Na otázku, na čom pracuje, obyčajne odpovedal vyhýbavo. Ešte stále nebola policajtkou a s otázkami musela počkať do septembra.

Leto pomaly plynulo. V jeden augustový deň prišiel otec domov skôr z práce a povedal, že mu volal maklér. Vraj preňho našiel dom, ktorý sa mu určite bude páčiť. Stál blízko pláže Mossby, na kopci pri

mori. Opýtal sa Lindy, či sa naň chce ísť pozrieť. Tá zavolala Zebre a presunula ich plánované stretnutie na iný deň.

Nasadli do otcovho Peugeotu a vyrazili na západ. V ten deň bolo more sivé a naznačovalo, že o chvíľu príde jeseň.

3

Dom bol prázdny, okná prebité fošňami. Väčšina škridiel bola preč, z jednej rímsy ostala iba polovica. Dom stál na kopci so širým výhľadom na more. Na Lindu pôsobil osamelo a nemilosrdne. V tomto dome jej otec bývať nemôže, tu by ho zožrali jeho démoni. Akých démonov vlastne má? Zamyslela sa nad tým, čo ho najviac trápi. Snažila sa zostaviť zoznam jeho problémov. Najhoršie sú samota, rastúca nadváha a boľavé kĺby. A ďalej? Zavrhla túto myšlienku a úkosom sa pozrela na otca, ktorý sa prechádzal po záhrade a obhliadal si dom. Vietor fúkal iba slabo, takmer nežne hladil koruny niekoľkých vysokých bukov. Blízko nich sa rozprestieralo more. Linda prižmúrila oči a na obzore zbadala loďku. Kurt Wallander si premeral svoju dcéru.

„Keď žmúriš, si ako ja.“

„Iba vtedy?“

Kráčali ďalej. Za domom našli zvyšky starej rozpadnutej pohovky. Medzi pružinami prebehol hraboš. Otec sa rozhliadol a pokrútil hlavou.

„Prečo sa naozaj chcem presťahovať na vidiek?“

„Mám sa ťa to opýtať ja? Tak to urobím. Prečo sa chceš presťahovať na vidiek?“

„Celý život snívam o tom, že keď ráno vstanem, vyleziem z postele a vyšším sa priamo na dvore.“

Pobavene sa naňho pozrela.

„Iba preto?“

„Existuje snáď lepší dôvod? Ideme preč?“

„Urobme ešte jedno kolo.“

Tentoraz si dom začala všímať s väčším záujmom, ako keby ona bola potenciálnym kupcom a jej otec maklérom. Začala ňuchať ako lovecký pes.

„Kolko stojí tento dom?“

„Štyristotisíc.“

Pokrútila hlavou.

„Nežartujem.“

„Máš toľko peňazí?“

„Nie, ale banka mi slúbila hypotéku. Dôverujú mi. Poznajú ma ako policajta, ktorý sa celý život správa svedomito. Je mi trochu ľúto, že sa mi toto miesto až tak nepáči. Prázdny dom je rovnako deprimujúci ako osamelý človek.“

Pobrali sa odtiaľ preč. Linda si cestou všimla vývesnú tabuľu s nápisom „Pláž Mossby“. Otec sa na ňu zahľadel.

„Chceš tam ísť?“

„Áno. Ak máš čas.“

Na parkovisku pri pláži stál osamotený obytný prívies. Stánok bol zavretý. Na polorozpadnutých plastových stoličkách pred príviesom sedeli muž a žena hovoriaci po nemecky. Medzi nimi bol malý stolík, hrali karty a tvárili sa pri tom veľmi koncentrovane. Linda a Kurt Wallanderovci išli k pláži.

Práve na tomto mieste mu pred niekoľkými rokmi povedala o svojom rozhodnutí. Rozhodla sa, že nebude čalúniť nábytok, a veľa nádejí nekladala ani do svojho sna stať sa herečkou. Už ani nechce cestovať okolo sveta, aj tak ju to nikdy nebavilo. Aj keď už odvtedy ubehlo veľa času a spomienky vybledli, raz sa zaľúbila do chlapca z Kene, ktorý v Lunde študoval medicínu. Po štúdiách odcestoval domov, no ona ho nenasledovala. Linda sa snažila nájsť recept na život u svojej mamy Mony. Našla v nej však iba ženu, ktorá nikdy nič nedotiahla do konca. Mona chcela dve deti, mala iba jedno. Myslela si, že Kurt Wallander bude jej jediná, celoživotná láska. Rozviedli sa a ona sa znovu vydala, tentoraz za účtovníka na